

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 15 0 U 002296 15 Uvp
Banjaluka, 16.05.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, Svjetlane Knežević i Edine Čupeljić, kao članova vijeća, uz učešće Zdravke Čučak kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi M.G. iz B., (u daljem tekstu: tužilac), protiv akta broj 1151246618 od 29.07.2014. godine, tuženog Fonda R.S., u predmetu utvrđivanja penzijskog staža, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Trebinju broj 15 0 U 002296 14 U od 10.07.2015. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 16.05.2018. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Obrazloženje

Pobijanom presudom odbijena je tužba protiv osporenog akta bliže označenog u uvodu presude, kojim je odbijena žalba tužioca izjavljena protiv rješenja Fonda F.T. broj 1151246618 od 29.06.2014. godine. Tim prvostepenim rješenjem tužiocu je utvrđen staž osiguranja za vrijeme provedeno na radu u Jugoslovenskim željeznicama, za period od 01.10.1968. do 31.12.1968. godine, što ukupno iznosi 3 (tri) mjeseca, dok je u preostalom dijelu njegov zahtjev odbijen.

Odbijanje tužbe sud je obrazložio razlozima da je tuženi zakonito postupio kada je ostavio na snazi prvostepeno rješenje od 29.06.2014. godine, kojim je pravilnom primjenom odredbe člana 123. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 134/11, 82/13 i 103/15 - u daljem tekstu: Zakon o PIO), tužiocu u staž osiguranja priznat samo period od 01.10.1968. do 31.12.1968. godine, jer o istom postoji valjan dokaz - original potvrda poslodavca broj 433/69 o ličnom dohotku i vremenu za utvrđivanje staža osiguranja za taj period, dok je u preostalom dijelu zahtjev tužioca odbijen jer isprave koje je priložio (ugovor o korišćenju stana, fotokopija dokumenta za režijsku vožnju osoblja Jugoslovenskih željeznica i fotokopija zdravstvene legitimacije za koju ne postoji prva strana), nisu valjani dokazi da je tužilac u periodu na koji se odnosi zahtjev bio u radnom odnosu.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev), tužilac pobija njenu zakonitost zbog povrede pravila postupka koja je od uticaja na rješavanje stvari i pogrešne primjene materijalnog prava. Ukazuje da se povreda pravila postupka od strane nižestepenog suda ogleda u tome što je zanemario sadržaj odredbe člana 48. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11 - u daljem tekstu: ZUS), koja upućuje na primjenu Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03 - 61/13 - u daljem tekstu: ZPP), u vezi sa pitanjima koja nisu regulisana odredbama ZUS. Konkretno, nižestepeni sud nije primjenio odredbu člana 8. ZPP koja ga obavezuje da na osnovu slobodne ocjene dokaza odluči koje će činjenice uzeti kao

dokazane, budući da uopšte nije dao ocjenu pisanih isprava koje je priložio tužilac, već je nekritički, bez ikakvih argumenata, prihvatio utvrđenja tuženog da ti dokazi nisu valjani. Pri tome se sud nije upustio u ocjenu ovog utvrđenja tuženog koje nije obrazloženo, a zasnovano je na povredi odredbe člana 8. Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 13/02, 87/07 i 50/10 - u daljem tekstu: ZOUP), prvo iz razloga što nisu izvedeni svi dokazi koje je tužilac predložio, a oni koji su izvedeni nisu savjesno i brižljivo cijenjeni čime je prekršena odredba člana 10. ZOUP. Podsjeća da je upravni postupak pokrenuo u smislu člana 123. Zakona o PIO tražeći da mu se u staž osiguranja prizna period rada od 15.09.1966. do 01.11.1971. godine, sa prekidom za vrijeme služenja u JNA, koji staž nije evidentiran u matičnoj evidenciji osiguranika prilažući dokaze: ugovor o korišćenju stana zaključen sa poslodavcem Jugoslovenske željeznice broj 1020-8147/66 od 16.11.1970. godinu, zatim legitimaciju za režijsku vožnju osoblja J.Ž. za 1969., 1970. i 1971. godinu, te dijelove ovjerene zdravstvene knjižice iz 1966. godine, dajući i prijedlog da se saslušaju njegove radne kolege S.M. i M.D. koji su radili sa tužiocem u spornom periodu i kojima je isti period rada priznat u staž. Sve ovo nije adekvatno cijenio nižestepeni sud, iako je jasno da tužilac nije predložio samo saslušanje svjedoka, već i pisane isprave za koje sud izvodi zaključak da nisu valjane ne dajući obrazloženje za svoju odluku. Dodaje da mu nije poznato iz kojih razloga sporni period rada nije unesen u matičnu evidenciju, da li zbog toga što se sa vođenjem evidencija počelo nakon ovog perioda, ili zbog toga što je tek 1976. godine donesen Zakon o jedinstvenom matičnom broju građana, ali u svakom slučaju propustima službenih lica tuženog tužilac je ostao uskraćen za punih 40 mjeseci staža osiguranja. Zaključuje da je nižestepeni sud predmetu pristupio krajnje neozbiljno, te predlaže da ovaj sud zahtjev uvaži i pobijanu presudu ukine, te predmet vrati na ponovno suđenje.

Tuženi u odgovoru na zahtjev navodi da osporenim aktom nisu povrijeđene odredbe Zakona o PIO, niti pravila postupka, zbog čega ostaje kod svih razloga datih u obrazloženju osporenog akta i predlaže da se zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, odgovor na zahtjev, te ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu odredbe člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11 u daljem tekstu: ZUS), ovaj sud je odlučio kao u izreci ove presude iz sljedećih razloga:

Pravilno je pobijanom presudom odbijena tužba izjavljena protiv osporenog akta kojim je ostavljeno na snazi rješenje prvostepenog organa od 29.06.2014. godine, podržavanjem razloga tuženog koje tužilac nije doveo u sumnju navodima zahtjeva. U tom pravcu treba reći da tužilac pogrešno tumači odredbu člana 48. ZUS zaključujući da je nižestepeni sud u upravnom sporu bio dužan sam utvrditi činjenice koje su od značaja za donošenje odluke i to na osnovu slobodne ocjene dokaza koje je tužilac priložio shodno odredbi člana 8. ZPP, koja se u konkretnom slučaju ne primjenjuje. Ovo stoga što nižestepeni sud upravni spor, po pravilu, rješava na podlozi činjenica koje su utvrđene u upravnom postupku, kako to propisuje odredba člana 29. stav 1. ZUS. Izuzetak je situacija kad sud otvori raspravu što se ovdje nije desilo jer nisu bili ispunjeni uslovi za otvaranje iste propisani odredbom člana 25. stav 2. ZUS, budući da su tuženi i njegov prvostepeni organ pravilno i potpuno utvrdili činjenice te pravilno primijenili odredbe člana 121. i 123. Zakona o PIO koje su relevantne za konkretan slučaj.

Naime, nije sporno da je odredbom člana 121. Zakona o PIO propisano da se postupak za utvrđivanje penzijskog staža pokreće, između ostalog, na zahtjev osiguranika, odnosno korisnika starosne ili invalidske penzije, da odredba člana 123. stav 1. istog zakona propisuje da se o pravima iz penzijskog i invalidskog osiguranja rješava na osnovu podataka unesenih u

matičnu evidenciju, dok stav 2. i 3. propisuju da činjenice koje se ne mogu utvrditi na osnovu podataka iz matične evidencije, a koje su od značaja za ostvarivanje prava, utvrđuju se u postupku rješavanja o tim pravima, te da se one ne mogu utvrđivati samo na osnovu izjava svjedoka. Takođe nije sporno da tužilac nije predložio samo saslušanje svjedoka radnih kolega, nego i pomenute pisane isprave koje je tuženi, poštujući načelo slobodne ocjene dokaza iz člana 10. u vezi sa članom 8. ZOUP, pravilno ocijenio zaključujući da ugovor o korišćenju stana od 16.11.1970. godine, legitimacija za režijsku vožnju i treća strana nečije zdravstvene knjižice nisu dovoljan dokaz za utvrđivanje činjenice da je podnosilac zahtjeva (tužilac) bio u radnom odnosu u Jugoslovenskim željeznicama u spornom periodu, koje zaključivanje je osnovano podržao nižestepeni sud dovodeći to u vezu sa bitnom činjenicom da ovaj period rada tužioca nije unesen u matičnu evidenciju ERC ZIPO S., niti u onu sa kojom raspolaže tuženi Fond RS.

Svakako, sasvim bi drugačije bilo da je tužilac uz zahtjev priložio ili da je tuženi u svojoj evidenciji pronašao dokaze koji neposredno upućuju na to da je tužilac u periodu od 15.09.1966. do 01.11.1971. godine (sa prekidom) bio u radnom odnosu u J.ž., ostvarivao platu na koju su plaćani doprinosi, kao što su npr. radna knjižica iz tog perioda, podaci o ostvarenim platama i uplaćenim doprinosima, obrasci M-4 ili druge isprave isključivo vezane za zasnivanje i ostvarivanje prava iz radnog odnosa, kakva je potvrda o ličnom dohotku i vremenu za utvrđivanje staža osiguranja za period 01.10.1968. do 31.12.1968. godine na osnovu koje je tužiocu ovaj period od ukupno 3 mjeseca priznat u staž osiguranja. Kod nedostatka ovakvih pisanih dokaza za preostali period u odnosu na koji je zahtjev tužioca odbijen, nikakvog značaja nemaju iskazi svjedoka čije je saslušanje predlagao tužilac, a što je sve pravilno zaključio nižestepeni sud.

Kod ovakvog stanja stvari proizilazi da pobijanom presudom nisu ostvareni razlozi nezakonitosti predviđeni odredbom člana 35. stav 2. ZUS, pa se zahtjev tužioca odbija, na osnovu člana 40. stav 1. istog zakona.

Zapisničar
Zdravka Čučak

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarne
Amila Podrašćić